

ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจงาน
สืบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี
Factors Affecting Investigative Work of Investigating Police Officers,
in Pathumthani Provincial Police Station

ดวงฤทธิ์ เบ็ญจาธิกุล ชัยรุ่งเรือง
Duangrit Benjathikul Chairungruang
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
Bangkokthonburi University, Thailand.
Email: kramonporn@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานภายในด้านการสืบสวน ของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานภายนอกด้านการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนในสถานีตำรวจภูธรในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี จำนวน 160 คน โดยเก็บข้อมูลจากผู้ปฏิบัติหน้าที่งานสืบสวนอยู่ในสถานีตำรวจภูธรในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี จำนวน 160 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า มีจำนวน 68 ข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และการทดสอบค่า F – test

ผลการวิจัย พบว่า

ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานภายในหน่วยงาน ของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี พบว่ามี 10 ด้าน ได้แก่ ด้านกำลังพล ด้านงบประมาณ ด้านคุณสมบัติและความสามารถ ด้านโอกาสความก้าวหน้า ด้านสวัสดิการและรายได้ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการพิจารณาความดีความชอบ ด้านวิทยาการและแผนปฏิบัติงาน ด้านงานที่รับผิดชอบ และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าปัจจัยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ

ปัจจัยด้านคุณสมบัติและความสามารถ รองลงมาคือ ปัจจัยด้านวิทยาการและแผนปฏิบัติงาน และ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานภายนอกหน่วยงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนในสังกัด ตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี พบว่ามี 7 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพพื้นที่รับผิดชอบ ด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือของประชาชน ด้านการสืบสวนหาข่าวและการมีสายลับให้ข่าว ด้านกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ด้านการเสนอข่าวของสื่อมวลชน และด้านกลุ่มผู้มีอิทธิพลของผู้กระทำความผิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่าปัจจัยแต่ละด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ปัจจัยด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการสืบสวนหาข่าวและการมีสายลับให้ข่าว และด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือของประชาชน ตามลำดับ

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน; การสืบสวน; ตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี

Abstract

This research aimed to study and compare the factors affecting the performance of police investigators at Pathumthani Provincial Police as perceived by police investigators attached to Pathumthani Police as they were classified according to their personal, social, and economic background.

The population of this study was 160 police investigators working at 37 district and sub-district police stations under the jurisdiction of Pathumthani Provincial Police. The research instrument was a sixty-eight-item questionnaire with a five-level Likert scale, yielding the reliability value of 0.96. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and F-test.

The findings were as follows:

Ten internal factors were studied. These factors included manpower, budget, qualifications and competence, the opportunity for advancement, income and fringe benefits, materials and equipment, promotion and rewarding, qualifications and competence, academic activities and action planning, responsibilities, and relationship with colleagues. It was found that these factors altogether affected the performance of the police investigators at a moderate level. When individual factors were taken into account, most of

them were found to moderately affect the performance, with the top three most influential factors namely qualifications and competence, academic activities and action planning, and relationship with colleagues having the mean scores respectively.

Seven external factors were under this study: the condition of responsible areas, relationship with and cooperation from people, information patrolling and intelligence agencies, related laws, coordination among working units, media news presentations, and influential groups of people supporting wrongdoers. The overall factors moderately affected the performance of the investigators. Most of the factor individually was found to moderately affect the performance, with the top three most influential factors namely coordination among working units, information patrolling and intelligence agencies, and relationship with and cooperation from people having the mean scores, respectively.

Keywords: The Factors Affecting the Performance; An investigation; Pathumthani Provincial Police

บทนำ

กระบวนการในการป้องกันอาชญากรรม ถือเป็นกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และเป็นหน้าที่ของส่วนหนึ่งในการคุ้มครองสมาชิกหรือประชาชนในรัฐ และโดยที่สังคมได้มีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย แนวความคิดตลอดจนวิธีการป้องกันปัญหาอาชญากรรมได้แปรเปลี่ยนตามไปด้วย ทำให้การกระทบต่อกระบวนการในการปกครองปัญหาอาชญากรรมด้วย การดำเนินการใดๆ เพื่อแสวงหากลัทธิฐาน ข้อเท็จจริง เพื่อหาตัวผู้กระทำผิด ซึ่งผู้นำในสังคมในสมัยก่อนมีอำนาจอย่างเต็มที่ ก็จะถูกจำกัดมากขึ้น เมื่อประเทศต่างๆ ได้วิวัฒนาการระบบการปกครองมาเป็นรูปแบบสมัยใหม่ขึ้น ก็จะต้องตระหนักถึงการคุ้มครองและสิทธิเสรีภาพของตนในสังคมมากขึ้นตามลำดับขั้นตอนต่างๆ เกี่ยวข้องกับแนวความคิดในการแสวงหาข้อเท็จจริงและพยายามหากลัทธิฐานเพื่อหาตัวผู้กระทำผิด จัดเป็นวิธีการหนึ่งที่เร็วกว่าวิธีการสืบสวนได้มีการแสดงความคิดเห็น และกล่าวอ้างทฤษฎีต่างๆ เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดไว้แตกต่างกันออกไป (ตำรวจภูธรภาค 3, 2548)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นองค์กรหนึ่ง ที่มีความสำคัญต่อประเทศไทย โดยมีหน้าที่ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม อำนาจความยุติธรรม เพื่อสนองพระบรมราโชวาทของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 พระราชทานแก่ผู้สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรผู้กำกับการและฝ่ายอำนวยการ เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2527 ความตอนหนึ่งว่า “ข้าราชการตำรวจในปัจจุบันมีหน้าที่ปฏิบัติงานหลายอย่างแตกต่างกันในขอบเขตที่กว้างขวางมากหน้าที่ ที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งคือการสืบสวนสอบสวนหาความจริงในเรื่องต่างๆ และวินิจฉัยตัดสินให้ได้ถูกต้องเที่ยงตรงเพื่ออำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนถ้วนหน้า” จากพระราชดำรัสจะเห็นได้ว่าข้าราชการตำรวจมีภารกิจหลายด้านตลอดจนได้มีการแบ่งสายงานหลายสายงาน สายงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งคือ งานในด้านหารอำนวยการยุติธรรมในการสืบสวนคดีอาญา ซึ่งเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับและทุกฉบับเกี่ยวข้องจะมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพต่อประชาชน (แสงธีระสวัสดิ์, 2530)

ตำรวจมีหน้าที่ต้องรักษาไว้เพื่อความศักดิ์สิทธิ์แห่งกฎหมาย ถ้ามีการละเมิดกฎหมายตำรวจจะต้องติดตามจับกุมผู้ละเมิดกฎหมายทุกคน อีกทั้งต้องส่งฟ้องผู้ต้องหาต่ออัยการและพนักงานอัยการจะต้องส่งฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล โดยมีทนายความที่จะแก้ต่างช่วยเหลือผู้ต้องหาหรือลูกความของตนมิให้กระทำ ผิดต่อข้อกล่าวหา แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีความสามารถที่จะจับกุมผู้กระทำผิดได้ทั้งหมด เพราะมีข้อจำกัดในการปฏิบัติงานหลายอย่างทั้งทางตัวบุคคลงบประมาณ ความชำนาญ เทคโนโลยี และค่านิยมในการที่จะกระตุ้นการตัดสินใจของตำรวจอีกทั้งมีข้อจำกัดของกฎหมายและมีการละเมิดกฎหมายอย่างมากภายในสังคม เกินความสามารถของตำรวจ สิ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ หน่วยสืบสวนซึ่งเป็นหน่วยงานที่สำคัญยิ่งเพราะเป็นหน่วยจุดเริ่มต้นของการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน และเพื่อทราบรายละเอียดแห่งความผิดเป็นการนำไปสู่การรวบรวมพยานหลักฐานและนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษทางกำหนดหมายหลากหลายการสืบสวนมีประสิทธิภาพย่อมจะส่งผลในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้ผลสำเร็จ

ในส่วนของตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี มีหน้าที่รับผิดชอบป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ซึ่งงานด้านสืบสวนของตำรวจมีเจตนารมณ์ของกฎหมายอันมีทั้งการสืบสวนเชิงรุกก่อนที่จะเกิดเหตุและหลังเกิดเหตุ เพื่อให้การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้รับผลสำเร็จ และสามารถยับยั้งพัฒนาการของอาชญากรรมได้ โดยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่ได้ผล สามารถจับกุมนำตัวผู้กระทำผิดมาฟ้องลงโทษโดยเร็ว ทันทต่อเหตุการณ์ และเกิดความยุติธรรมและเป็นธรรม ซึ่งเบื้องหลังของความสำเร็จในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจภูธรในสังกัดตำรวจภูธร จังหวัดปทุมธานี ก็คือเจ้าหน้าที่สำนักงานสืบสวนที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้

ถึงแม้ว่าภายในหน่วยงานสถานีตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานีจะมีประสิทธิภาพเพียงใด และมีผลการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างดี และประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานในสถานีตำรวจในสังกัด โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนโดยมีปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานที่สามารถให้ผู้ปฏิบัติได้ทำงานอย่างมีความสุข ทำงานอย่างเต็มความสามารถ และมีความสบายใจในการทำงานด้านสืบสวนได้ แต่อย่างไรก็ดีการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวน ในสถานการณ์ปัจจุบันนั้น วิธีการปฏิบัติในการดำเนินสืบสวนซึ่งเป็นงานหน้าที่ของตำรวจนั้น บางกรณีอาจมีผลกระทบต่อเสรีภาพของประชาชนที่กฎหมายกำหนดให้ไว้ ย่อมเป็นเหตุให้ประชาชนมองภาพการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตำรวจไปในทางกระทำการล่วงละเมิดสิทธิของประชาชน ทั้งๆ ที่การกระทำดังกล่าวเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย อันเป็นเหตุให้เกิดปัญหาว่า การสืบสวนคดีมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ปฏิบัติจะต้องมีความรู้และเข้าใจหลักการ แนวคิด ทฤษฎีของการสืบสวน กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนต้องประสบอุปสรรคต่างๆ มากมาย เช่น การขาดแคลนบุคลากร ผู้เชี่ยวชาญงานด้านการสืบสวน ขาดวิทยาการที่ดี ขาดยานพาหนะในการทำงาน ขาดขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานลดลง ขาดเทคโนโลยีในการสืบสวนใหม่ๆ มีปัญหาการบริหารงานในหน่วยงานต่างๆ เหล่านี้ ยังผลให้ประสิทธิภาพในการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานีนั้น ยังไม่เกิดประสิทธิผลที่ดีเท่าที่ควร

ดังนั้น การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี เพื่อหาสาเหตุปรับปรุงแก้ไขอุปสรรคต่างๆ ของงานด้านการสืบสวน และเพื่อประโยชน์ในการพัฒนางานด้านการสืบสวนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและทำให้การปฏิบัติงานด้านการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานีได้นำมาซึ่งความสงบสุขเรียบร้อยแก่ประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยภายในที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน

Athos and Coffey (1968) กล่าวว่า ปัจจัยพื้นฐานที่ก่อให้เกิดพฤติกรรม การปฏิบัติงานของบุคคลในองค์การไว้ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยในองค์การ แต่ละปัจจัยนั้นยังแบ่งย่อยได้อีก ดังนี้

1. ปัจจัยภายนอกองค์การ ประกอบด้วย

1.1 เงื่อนไขสภาพแวดล้อมต่างๆ ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม นโยบาย และกฎหมาย สภาพภูมิศาสตร์ ประชากร

1.2 กลุ่มและสถาบันต่างๆ ได้แก่ บรรดาผู้บริหารระดับสูงขององค์การหรือเจ้าของกิจการ บรรดาคู่แข่ง ลูกค้า แหล่งผลิตวัตถุดิบ เงิน คนงาน อาคารสถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้ และวัสดุ สถาบันต่างๆ เช่น สหพันธ์ วัตถุประสงค์ วิทยาลัย มูลนิธิ สถาบันทหาร และสถาบันอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางธุรกิจขององค์การ

2. ปัจจัยภายในองค์การ ประกอบด้วย

2.1 ปัจจัยภายนอกตัวบุคคล ได้แก่ บุคลากรอื่นๆ ขององค์การ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์องค์การ ผลผลิตและบริการ เครื่องจักรกล สภาพงาน ขนาดองค์การ เทคโนโลยี ทำเลที่ตั้ง การจัดองค์การ การบริหาร เงื่อนไขด้านงบประมาณ และประวัติองค์การ

2.2 ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวบุคคล ได้แก่ แผนงาน แผนการอาชีพ บุคลิกส่วนตัว สิ่งของต่างๆ ช่วงเวลาการปฏิบัติงาน เงื่อนไขทางกายภาพ ตำแหน่งและค่านิยม

Robbins (1983) กล่าวว่า พฤติกรรมของบุคคลในองค์การแสดงออกจากผลต่อเนื่องของปัจจัยต่างๆ ดังนี้ คือ

1. ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่

1.1 คุณค่าและทัศนคติ คือ บุคคลแต่ละคนเข้าสู่องค์การ ภายใต้ความรู้สึกนึกคิดที่แตกต่างกันมีผลทำให้คิดและกระทำไม่สอดคล้องกันได้ การทำให้บุคคลในองค์การรับทราบคุณค่าและทัศนคติร่วมกันขององค์การ จึงเป็นปัจจัยแรกที่ทำให้เข้าใจบุคคลได้ง่ายขึ้น

1.2 บุคลิกลักษณะ คือ เป็นสิ่งสมลักษณะของแต่ละคนไว้ในตัว ตั้งแต่ก่อนเข้าสู่ระบบในองค์การ บุคลิกลักษณะสามารถเปลี่ยนแปลงได้ การเข้าใจเรื่องบุคลิกแต่ละคนเข้าใจตนเองอย่างไร จะทำให้สามารถเข้าใจลักษณะส่วนบุคคลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

1.3 การรับรู้ คือ ถือเป็นหัวใจสำคัญของบุคคลในองค์การที่มีอิทธิพลต่อการกระทำของบุคคล เพราะการที่บุคคลแต่ละคนรับรู้ทำให้บุคคลเลือกที่จะแสดงหรือเป็นไปรวมทั้งการแสดงออกตามที่รับรู้ว่าเป็นคนอื่น ๆ มองและมีความคิดต่อตัวเขาเองอย่างไร

1.4 แรงจูงใจ คือ เป็นปัจจัยสำคัญที่มีองค์ประกอบหลากหลายโดยเฉพาะเมื่อพิจารณาถึงปัจจัยแรงจูงใจภายนอก เพราะทำให้คนมุ่งหวังผลสำเร็จของงาน จึงเป็นเรื่องสำคัญประการหนึ่ง

1.5 การเรียนรู้ คือ เป็นขั้นตอนหนึ่งที่ต้องมีการพยายามเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบุคคล โดยมุ่งหวังให้ส่งผลต่อการพัฒนาองค์การให้ประสบผลสำเร็จ องค์การต้องให้การศึกษ เพื่อพัฒนาบุคคล

2. ปัจจัยเกี่ยวกับกลุ่มที่ปฏิบัติงานรวมกัน หมายถึง เป็นปัจจัยสำคัญหลายประการที่โยงใยเชื่อมกันระหว่างพฤติกรรมระหว่างบุคคล ด้านเหตุผลที่เมื่อบุคคลเข้าไปอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นๆ จำเป็นต้องเปลี่ยนพฤติกรรมออกไป ปัจจัยระดับนี้ได้แก่ บทบาท ปทัสถาน และสถานะ กลุ่มพลวัต การติดต่อสื่อสาร ภาวะผู้นำ อำนาจ และความขัดแย้ง

3. ปัจจัยเกี่ยวกับองค์การ หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีผลเชื่อมโยงถึงกัน เพื่อให้องค์การสามารถพัฒนา ปรับเปลี่ยนได้อย่างเหมาะสม ได้แก่ โครงสร้างองค์การ การออกแบบงาน การประเมินผลงานและให้รางวัล และวัฒนธรรมองค์การ

ปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จแห่งการสืบสวน

ตำรวจภูธร ภาค 3 (2548) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จแห่งการสืบสวน พอสรุปได้ดังนี้

1. การสืบประวัติความเป็นมาของผู้เสียหาย หมายถึง ในการสืบสวนถึงประวัติความเป็นมาของผู้เสียหายในบางกรณีนั้นว่ามีประโยชน์และสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นแนวทางในการที่จะนำไปสู่ข้อเท็จจริงในคดีโดยตรง ฉะนั้นในการสืบสวนให้ทราบถึงประวัติของผู้เสียหาย ความเป็นมาตลอดทั้งความเกี่ยวพันอื่นๆ ของผู้เสียหายย่อมนำมาซึ่งประโยชน์ของการสืบสวนเพื่อหาตัวผู้กระทำผิดเป็นอย่างดี

2. การสืบสวนหาแหล่งข่าวหรือข้อมูลจากผู้ให้ข่าว หมายถึง สิ่งที่สำคัญของพนักงานสืบสวน คือ การสืบเสาะหาแหล่งข่าวสารหรือข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นการสืบเสาะก่อนเกิดเหตุหรือหลังเกิดเหตุ ในการสืบเสาะหาข่าวหรือแหล่งข่าว จะเป็นการสืบเสาะจากพลเมืองดี จากผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน จากบุคคลต้องสงสัย จากพยานบุคคล หรือจากบุคคลที่เจ้าพนักงานได้มอบหมายให้ไปทำการสืบสวนข่าวโดยทางลับหรือจากแหล่งข่าวต่างๆ โดยการประเมินวิเคราะห์ข่าวที่ได้รับ ว่ามีมูลน่าเชื่อถือเพียงใดหรือไม่

3. การวิเคราะห์ข้อมูลหรือจำลองแบบลำดับเหตุการณ์อาชญากรรมขั้นใหม่ หมายถึง ในการสืบสวนหาข้อเท็จจริงแห่งการกระทำผิด ของผู้กระทำความผิดปรากฏว่าประสบปัญหายุ่งยาก ในการที่จะหาข้อมูลหรือพยานหลักฐาน หรือบางกรณีเป็นการยากที่จะทราบถึงข้อเท็จจริง หรือลำดับเหตุการณ์ได้ ในการสืบสวนหาข้อเท็จจริงแห่งการกระทำผิดของผู้กระทำความผิด พนักงานสืบสวนจะต้องจำลองรูปแบบแห่งการกระทำความผิดใหม่ โดยอาศัย

พยานหลักฐาน ไม่ว่าจะพยานบุคคล เอกสารพยานหรือวัตถุพยาน ที่พบเห็นในสถานที่เกิดเหตุหรือจากบริเวณใกล้เคียงกัน เป็นเครื่องกำหนดหรือจำลองรูปแบบขึ้นใหม่ ลำดับเหตุการณ์หรือลำดับภาพแห่งความเป็นไปได้ของการกระทำผิดและตัวผู้กระทำผิด

4. การตั้งประเด็นในการสืบสวนสอบสวน หมายถึง กรณีที่ยังไม่สามารถสรุปได้ว่าคดีที่เกิดขึ้นจากสาเหตุใดแน่ ทางปฏิบัติวิธีที่นิยมใช้ คือ การตั้งประเด็นการสอบสวน โดยการตั้งประเด็น อาศัยพยานหลักฐานที่รวบรวมได้ จากการตรวจพิสูจน์หรือเสาะมา และหลักการตั้งประเด็นการสืบสวน จะต้องตั้งประเด็นออกเป็นหลายประเด็น จึงวิเคราะห์และพิสูจน์ถึงความเป็นไปได้ของแต่ละประเด็น ว่ากรณีใดน่าเชื่อถือมากกว่า หากประเด็นใดกรณีใดเป็นไปได้ให้ตัดทิ้ง ในการตั้งประเด็นแห่งการสืบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงแห่งความผิด หรือการกระทำผิดจะเป็นเครื่องช่วยในการสืบสวนให้แคบเข้า และเข้าสู่เป้าหมายมากที่สุด

5. การสืบสวนประวัติความเป็นมาของผู้ต้องสงสัย หมายถึง ในการสืบสวนบางคดี ประวัติความเป็นมาของผู้ต้องสงสัยถือได้ว่ามีความสำคัญ ในทางปฏิบัติไม่ว่าจะมีคดีเกิดขึ้น พนักงานสอบสวน หรือพนักงานสืบสวนได้มีการเก็บข้อมูล รายละเอียด ภาพถ่าย หรือประวัติของคนร้าย หรือบุคคล มีพฤติการณ์ที่สื่อไปในทางกระทำความผิดไว้โดยละเอียด และครบถ้วน การสืบสวนถึงประวัติบุคคลผู้ต้องสงสัยสามารถกระทำได้ง่าย เพราะในการกระทำต่างๆ ทางคดีที่ปรากฏขึ้น จะพบข้อเท็จจริงหรือรายละเอียดแห่งการกระทำความผิดจะคล้ายคลึงกัน บางกรณีสามารถสรุปได้ว่าเกิดจากการกระทำจากคนร้ายรายเดียวกันหรือกลุ่มเดียวกัน

6. การสืบสวนสะกดรอย ฝ่าฝืนเหตุบุคคล หมายถึง สถานที่สงสัยในคดีแบบใกล้ชิดแบบลับๆ โดยมีให้ผู้ถูกสะกดรอย หรือผู้ฝ่าฝืนเหตุรู้ตัว เป็นการกระทำที่มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อประโยชน์ในการแสวงหาข่าวสาร เพื่อค้นพบการกระทำความผิด เพื่อป้องกันอาชญากรรมมิให้เกิดขึ้น และเพื่อหวังจับกุมผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องสงสัย หรือเพื่อให้ได้ประจักษ์พยานหลักฐานสำคัญแห่งคดี เพื่อเป็นเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมรักษาความสงบเรียบร้อยปลอดภัยของสังคม

7. การใช้วิทยาการตำรวจ หมายถึง ในการสืบสวนปัจจุบันนอกจากการใช้วิธีการโดยการคัดเลือกตัวบุคคลผู้กระทำการสืบสวนหรือหาพยานหลักฐานในปัจจุบันเป็นที่นิยมกันมากในต่างประเทศคือ การใช้วิทยาการตำรวจเข้าช่วยการใช้เครื่องมือเครื่องใช้วิทยาศาสตร์หรือทางเทคโนโลยีเข้าช่วยไม่ค่อยนิยมที่จะกระทำกัน เนื่องจากขาดแคลนเครื่องมือเครื่องใช้หรือเจ้าหน้าที่ผู้ชำนาญในการตรวจพิสูจน์และเนื่องจากการไม่สนใจที่จะทำการของพนักงานสืบสวนสอบสวนคดีนั้นๆ ที่จะขอให้ทำการตรวจสอบเป็นเรื่องที่ผู้รับผิดชอบควรที่จะแก้ไข

8. การจัดทำประวัติหรือข้อมูลประกอบอาชญากรรม หมายถึง ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างดี คือ การจัดทำประวัติหรือข้อมูลประกอบ

อาชญากรรมของผู้กระทำผิดประเภทต่างๆภายในเขตพื้นที่ต่างๆ และเขตพื้นที่ใกล้เคียงไว้ให้ปรากฏเป็นหลักฐานในทางราชการ เพื่อการสะดวกในการตรวจสอบ ค้นหาสาระสำคัญของการ จักทำประวัติหรือข้อมูลแห่งการประกอบอาชญากรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนในสถานีตำรวจภูธรในสังกัดตำรวจภูธร จังหวัดปทุมธานี จำนวน 160 คน โดยเก็บข้อมูลจากผู้ปฏิบัติหน้าที่งานสืบสวนอยู่ในสถานี ตำรวจภูธรในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) มีดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านภูมิหลังส่วนตัวและสังคม ได้แก่ ชั้นยศ ตำแหน่ง อายุ อายุราชการ สถานภาพการสมรส สำเร็จศึกษา ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงานสืบสวน และความรู้สึกในการปฏิบัติหน้าที่งานสืบสวน

1.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายในการทำงาน การประกอบอาชีพของคู่สมรส และประเภทที่อยู่อาศัย

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) มีดังนี้

2.1 ปัจจัยภายในหน่วย ได้แก่ ด้านกำลังพล ด้านงบประมาณ ด้านคุณสมบัติ และความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านโอกาสก้าวหน้า ด้านสวัสดิการและรายได้ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ การปฏิบัติงาน ด้านการพิจารณาความดีความชอบ ด้านวิทยากรและแผนปฏิบัติงาน ด้านงานรับผิดชอบและผู้บังคับบัญชามอบหมาย และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

2.2 ปัจจัยภายนอกหน่วย ได้แก่ ด้านสภาพพื้นที่ที่รับผิดชอบ ด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือของประชาชน ด้านการสืบสวนหาข่าวและการมีสายลับให้ข่าว ด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ด้านการเสนอข่าวต่อสื่อมวลชน และด้านกลุ่มผู้มีอิทธิพลของผู้กระทำความผิด

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพในปัจจุบัน เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และการทดสอบค่า F – test ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

3.1 ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปร ได้แก่ ชั้นยศ อายุ อายุราชการ สถานภาพการสมรส สถานที่ศึกษาสำเร็จศึกษาระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงานสืบสวน รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายในการทำงาน การประกอบอาชีพคู่สมรส และประเภทที่อยู่อาศัย และความรู้สึกในการปฏิบัติหน้าที่งานสืบสวนที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี

3.2 ค่าสถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี ใน 2 ด้าน ได้แก่ปัจจัยภายในหน่วยงานและภายนอกหน่วยงาน มีรายละเอียดดังนี้

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานภายในหน่วยงาน ของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนมี 10 ด้าน ได้แก่ ด้านกำลังพล ด้านงบประมาณ ด้านคุณสมบัติและความสามารถ ด้านโอกาส ความก้าวหน้า ด้านสวัสดิการและรายได้ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการพิจารณาความดีความชอบ ด้านวิทยาการและแผนปฏิบัติงาน ด้านงานที่รับผิดชอบ และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านคุณสมบัติและความสามารถ ด้วยค่าเฉลี่ย 3.6406 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านวิทยาการและแผนปฏิบัติงาน และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้วยค่าเฉลี่ย 3.5297 และ 3.469 ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานภายนอกหน่วยงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนมี 7 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพพื้นที่รับผิดชอบ ด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือของประชาชน ด้านการสืบสวนหาข่าวและการมีสายลับให้ข่าว ด้านกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ด้านการเสนอข่าวของสื่อมวลชน และด้านกลุ่มผู้มีอิทธิพลของผู้กระทำความผิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้วยค่าเฉลี่ย 3.7219 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการสืบสวนหาข่าวและการมีสายลับให้ข่าว และ ด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือของประชาชน ด้วยค่าเฉลี่ย 3.7172 และ 3.4703 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการสืบสวน ของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี ตามวัตถุประสงค์การวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานภายในหน่วยงาน ด้านการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี ได้แก่ ด้านกำลังพล ด้านงบประมาณ คุณสมบัติและความสามารถในการปฏิบัติงาน โอกาสความก้าวหน้า สวัสดิการและรายได้ วัสดุอุปกรณ์ การพิจารณาความดีความชอบ วิทยากรและแผนปฏิบัติงาน งานที่รับผิดชอบ และความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยด้านคุณสมบัติและความสามารถในการปฏิบัติงาน และวิทยากรและแผนปฏิบัติงานมีความสำคัญในการทำงานสืบสวนในปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจด้านสืบสวน ด้วยการฝึกอบรมให้มีความรู้เกี่ยวกับยุทธวิธี เทคนิค วิธีการ มาตรการในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่งานสืบสวนทั้งในระดับบริหารและระดับปฏิบัติ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ๆ และทันต่อสถานการณ์การเกิดอาชญากรรมชนิดและรูปแบบใหม่ๆ ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพื่อที่จะสามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่ผ่านมา และในการคัดเลือกเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะทำงานในด้านสืบสวนในระดับสถานีตำรวจนั้น จะต้องคัดเลือกมาจากผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านการสืบสวน โดยพิจารณาจากประวัติการทำงานด้านการสืบสวนจับกุมและความสามารถเฉพาะบุคคล รวมทั้งจะต้องมีการพัฒนาตนเองตลอดเวลา ด้วยการอบรมการสืบสวนและเทคนิค เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการสืบสวนของตำรวจ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สุพจน์ อัฐศิลป์ (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสัมฤทธิ์ภาพในการปฏิบัติหน้าที่สืบสวนจับกุมของตำรวจภูธร ภาค 5 พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านความรู้ความสามารถสูงสุด

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานภายนอกหน่วยงาน ด้านการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี ได้แก่ ด้านสภาพพื้นที่ที่รับผิดชอบ ด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือของประชาชน ด้านการสืบสวนหาข่าวและการมีสายลับให้ข่าว ด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ด้านการเสนอข่าวของสื่อมวลชน และด้านกลุ่มผู้มีอิทธิพลของผู้กระทำผิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่เห็นว่าด้านการสืบสวนหาข่าวและการมีสายลับให้ข่าว และด้านการประสานงาน

ระหว่างหน่วยงานมีความสำคัญในการทำงานสืบสวนในภาวะปัจจุบัน เนื่องจากในการทำงานสืบสวนจะต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับการข่าวตลอดเวลา เพราะการสืบเสาะหาข่าวและการรวบรวมข่าวสารข้อมูลต่างๆ การวิเคราะห์และใช้ประโยชน์จากข่าวสารจากบุคคลหรือตรวจสอบข่าวสารที่ได้มาจะสามารถยับยั้งการก่ออาชญากรรมของคนร้ายได้อีกหนทางหนึ่ง หากหน่วยงานงานสืบสวนในระดับสถานีตำรวจที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน จะต้องมียุทธวิธีที่ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น มีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบ พร้อมขีดความสามารถของระบบตรวจสอบข้อมูล ด้านต่างๆ ที่ทันสมัย เช่น ข้อมูลหมายจับ ข้อมูลทะเบียนราษฎร์ เป็นต้น ให้แก่หน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านการสืบสวนโดยตรง เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการหารายละเอียดของคนร้าย ซึ่งส่งผลต่อการสืบสวนติดตามจับกุมคนร้ายให้ได้ผล รวมทั้งประสานงานและแสวงหาความร่วมมือ จากประชาชน สื่อมวลชน และหน่วยงานต่างๆ เช่น สำนักงานอัยการ กรมราชทัณฑ์ กรมการขนส่งทางบก สำนักงานประกันสังคม กรมการประกันภัย เป็นต้น เพื่อประโยชน์ในการรับแจ้งเบาะแส และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการสืบสวนจับกุมคนร้ายได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำเร็จ กายสุวรรณ (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการสืบสวนจับกุมการโจรกรรมรถ ศึกษาเฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 พบว่า ปัจจัยภายนอกหน่วยงานด้านการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ มีผลต่อการสืบสวนจับกุมคนร้ายของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทั้งนี้เนื่องจากความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานจะส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานสืบสวน และสะดวกในการติดตามจับกุมคนร้ายอย่างรวดเร็ว และได้รับเบาะแสที่เป็นประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

1. ตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี ควรมีการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจด้านสืบสวน ด้วยการฝึกอบรมให้มีความรู้เกี่ยวกับยุทธวิธี เทคนิค วิธีการ มาตรการในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนทั้งในระดับบริหารและระดับปฏิบัติ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง
2. ตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี ควรให้การสนับสนุนแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานสืบสวนในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดให้มีปริมาณกำลังพลให้เหมาะสม สมดุลกับเขตพื้นที่รับผิดชอบ ปริมาณงานและปริมาณคดีที่เกิดขึ้น
3. ตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี ควรดำเนินการปรับปรุงค่าตอบแทน เงินเพิ่มพิเศษอื่นๆ สำหรับการปฏิบัติงานในด้านการสืบสวน ซึ่งต้องเสี่ยงภัยอันตรายให้เหมาะสม กับลักษณะภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบ และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคมในปัจจุบัน รวมทั้งจัดสรรงบประมาณ และสวัสดิการด้านต่างๆ ให้แก่หน่วยผู้ปฏิบัติอย่างเพียงพอ และสะดวกในการ

เบิกจ่าย 4. ตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี ควรจัดให้มีระบบตรวจสอบข้อมูล ด้านต่างๆ ที่ทันสมัย เช่น ข้อมูลหมายจับ ข้อมูลทะเบียนราษฎร เป็นต้น ให้แก่หน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านการสืบสวน โดยตรง เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการหารายละเอียดของคนร้าย ซึ่งส่งผลต่อการสืบสวน ติดตามจับกุมคนร้ายให้ได้ผล

5. ผู้บริหารในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานสืบสวน ต้องมีจิตสำนึกในหน้าที่ เสียสละ และรักษาระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านสืบสวนสอบสวนของตำรวจภูธรในจังหวัดอื่น เพื่อหาความแตกต่างและนำมาเปรียบเทียบกับกัน เพื่อใช้เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาปฏิบัติงานด้านการสืบสวนให้เป็นแนวทางเดียวกันและสอดคล้องต้องกัน

2. ศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

เอกสารอ้างอิง: References

- คงเดช ชูศรี. (2532). *การวางแผนและอำนวยความสะดวกสืบสวน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วัฒนาชัย.
- Choosri, K. (1989). *Planning and Investigating*. Bangkok: Wattana Chai Printing.
- คงเดช ชูศรี. (2540). *ทฤษฎีและแนวคิดในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรุงเทพ (1984).
- Choosri, K. (1997). *Theories and Concepts in Crime Prevention*. Bangkok: Bangkok Printing Company (1984).
- ตำรวจภูธรภาค 3. (2548). *หลักการสืบสวน*. นครราชสีมา: ตำรวจภูธรภาค 3.
- Provincial Police Region 3. (2005). *Primary investigation*. Nakhonratchasima: Provincial Police Region 3
- สุพจน์ อัฐศิลป์. (2557). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสัมฤทธิ์ภาพในการปฏิบัติหน้าที่สืบสวนจับกุมของตำรวจภูธร ภาค 5*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Attasilpa, S. (2014). *Factors Affecting Achievement in the Investigation of Police Arrests 5*. Master Thesis. Khonkaen University.
- สุวัฒน์ชัย ใจหาญ. (2525). *คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิตรสยาม.

Jaihan, S. (1982). *Description of Criminal Procedure Code Book 1*. Bangkok: Mit Siam Press.

สำเร็จ กายสุวรรณ. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อการสืบสวนจับกุมการโจรกรรมรถ คีฬาเฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนกองบังคับการตำรวจนครบาล 7*. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมนุษยวิทยามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Kaisuwan, S. (2015). *Factors affecting the investigation of car theft arrest Case study Police Officer, Police Force Investigation Division 7*. Sociology Thesis and Anthropology. Kasetsart University.

แสง วีระสวัสดิ์. (2530). *หลักการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา*. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.

Teerasawasdhi, S. (1987). *Principles of Criminal Investigation*. Bangkok Metropolitan Administration.

Coffey, Robert E. (1968). *Behavior in Organization: A Multidimensional View*. New Jersey: Prentice-Hall.

Robins, Stephen P. (1983). *Organizational Behavior: Concepts, Controversies, and Applications*. New Jersey: Prentice-Hall.

